

Nowy projekt ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa

- Na początku stycznia br. na stronie Rządowego Centrum Legislacji opublikowano nowy projekt ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (tzw. „ustawa o sygnalistach”).
- Główne założenia projektu ustawy w zakresie katalogu podmiotowego nie uległy zmianie. Podobnie w poprzednim projekcie ustawy podmiotami zobowiązanymi do utworzenia kanału zgłoszeń wewnętrznych będą podmioty prawne, na rzecz których wykonuje lub świadczy pracę co najmniej 50 osób. Natomiast organizacje wykonujące działalność w zakresie usług, produktów i rynków finansowych oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, bezpieczeństwa transportu i ochrony środowiska, będą zobowiązane do utworzenia wewnętrznej procedury zgłaszania naruszeń prawa niezależnie od ilości osób wykonujących lub świadczących pracę na ich rzecz. Z kolei podmioty, na rzecz których wykonuje lub świadczy pracę mniej niż 50 osób, nie będą zobowiązane do wdrożenia wewnętrznej procedury zgłaszania nieprawidłowości. Będą one mogły jednak zrobić to fakultatywnie.
- W nowym projekcie ustawy podtrzymano również obowiązek ustalania procedury zgłoszeń wewnętrznych, po konsultacjach z zakładową organizacją związkową albo z przedstawicielami osób świadczących pracę na rzecz podmiotu prawnego, wyłonionymi w trybie przyjętym u danego podmiotu prawnego, (jeżeli w danej organizacji nie działa zakładowa organizacja związkowa). Zmianie uległ natomiast termin tych konsultacji. Obecnie konsultacje te mają trwać nie krócej niż 5 dni i nie dłużej niż 10 dni od dnia przedstawienia przez organizację projektu procedury zgłoszeń wewnętrznych. Zmianie uległ również termin wejścia w życie tego rodzaju procedury – aktualnie jest to 7 dni.
- Jedną z najważniejszych zmian przewidzianych w nowym projekcie ustawy jest wyznaczenie Rzecznika Praw Obywatelskich jako organu właściwego w sprawach sygnalistów (według wcześniejszego projektu była to Państwowa Inspekcja Pracy). Aktualny projekt ustawy przewiduje, że zgłoszenia zewnętrzne miałyby być przyjmowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich albo organ publiczny. Rzecznik Praw Obywatelskich miałby ustalać procedurę przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych, przyjmować zgłoszenia zewnętrzne o naruszeniach, dokonywać ich wstępnej weryfikacji oraz przekazywać organowi publicznemu właściwemu do podjęcia działań następczych. Miałby on również zapewniać powszechny dostęp do informacji na

temat praw i środków ochrony prawnej przed działaniami odwetowymi oraz praw osób, których dotyczy zgłoszenie, w szczególności przez zamieszczanie tych informacji na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

- Dodatkową zmianą w zakresie zgłoszeń zewnętrznych jest zmiana dotycząca wydania zaświadczenia potwierdzającego, że osoba dokonująca zgłoszenia została objęta ochroną przewidzianą w przepisach dotyczących sygnalistów. Wcześniejszy projekt ustawy przewidywał, iż takie zaświadczenie ma być wydawane obligatoryjnie. Według aktualnej propozycji, wydanie zaświadczenia miałyby odbywać się na wniosek.
- W porównaniu z wcześniejszym projektem ustawy, obecny projekt przewiduje dłuższy termin na wejście w życie przepisów oraz na objęcie pracodawców nowymi obowiązkami. Aktualnie zaproponowano 1-miesięczny okres. Natomiast procedury zgłoszeń wewnętrznych powinny być wdrożone przez organizacje w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy. W praktyce oznacza to, że pracodawcy będą mieli dwa miesiące na kompleksowe wprowadzenie procedur w zakresie *whistleblowingu* w swoich organizacjach.

OPRACOWAŁ

Rafał Poniewierski

rponiewierski@dms-legal.com

DMS | DeBenedetti
Majewski
Szcześniak